

Effektiv vidensdeling gennem journal clubs: En digital tilgang for nefrologiske diætister

Af: Kenneth Mærsk Christensen, klinisk diætist, cand. scient.san og ph.d.-studerende¹ og Sofie Wendelboe, klinisk diætist, cand.scient.san, ph.d.-studerende²

¹Medicinske Sygdomme, Sygehus Sønderjylland

²Klinisk Forskningsenhed, Medicinsk Afdeling, Sjællands Universitetshospital Roskilde

Kontakt: KC@rsyd.dk, asjg@regionsjaelland.dk

Journal clubs for diætister er hos os faglige fora, hvor diætister samles for at læse, diskutere og kritisk vurdere forskning med direkte klinisk anvendelse. I takt med den hurtige udvikling inden for nefrologisk ernæring er det afgørende at holde sig opdateret trods en travl hverdag. Denne artikel præsenterer organiseringen af vores journal club, vores erfaringer med opstart, og hvilke gevinster og udfordringer deltagerne oplever. Formålet med denne artikel er at inspirere andre til, også i fællesskab, at diskutere og vurdere faglige artikler og derved styrke evidensbaseret praksis og kollegial sparring blandt diætister.

Baggrund

Kliniske diætister er centrale i sygdomsbehandling ved at tilpasse ernæring efter patientens medicinske diagnoser, ernæringsudfordringer og præferencer (1). I nefrologi justeres diætbehandlingen efter nyreinsufficiensens stadium og biokemiske data, hvilket kan forbedre livskvalitet, bremse sygdomsprogression og reducere dialysekomplikationer - og dermed udgøre en omkostningseffektiv strategi (2-5). Forskningen inden for nefrologisk ernæring er i rivende udvikling,

hvilket øger behovet for, at vi som kliniske diætister løbende holder os opdateret. En måde at imødekomme dette på, trods tidspres i klinikken, er at afholde journal clubs (se Boks 1) (6).

Praksisgennemgang af journal club

En journal club kan afholdes på flere måder, men fælles for dem er, at deltagerne kritisk vurderer og diskuterer en videnskabelig artikel. Der kan anvendes en tjekliste, specielt udviklet til det pågældende forskningsdesign (se Boks 2) (7). Da få nefrologiske diætister arbejder på samme hospital, har vi valgt en digital model, hvor alle nefrologiske diætister i Danmark inviteres med. Artiklen sendes mindst en måned før, så deltagerne har tid til at læse og vurdere den med tjeklisten. Under mødet styrer en moderator diskussionen, mens en anden skriver referat, der efterfølgende sendes til alle, også til dem, der ikke kunne deltage. Fokus er særligt på artiklens baggrund, metode, om det kan overføres til vores egne patienter og den kliniske anvendelighed. Der afsættes 60 minutter til hver journal club.

Boks 1

Begrebsafklaring

En journal club er hos os et fagligt forum, hvor sundhedsprofessionelle mødes regelmæssigt for at diskutere og kritisk vurdere nyere forskningsartikler. Formålet er at styrke evnen til evidensbaseret praksis gennem vidensdeling, refleksion og fælles læring.

Boks 2

Tjeklister

Tjeklister såsom Critical Appraisal Skills Programme (CASP) hjælper deltagere med systematisk kritisk vurdering af forskningsartikler ved at fokusere på kvalitet, resultater og klinisk betydning.

Se evt. <https://casp-uk.net/casp-tools-checklists/>

Vores erfaring

Vi har afholdt journal club tre gange, og oplever, at mange ønsker at deltage, men ofte hindres af patientkalender, manglende tid til forberedelse eller tekniske udfordringer. Ved hver journal club har vi været 3-6 deltagere og lidt flere tilmeldte.

Vi oplever ligeledes, at vores journal club giver faglige drøftelser i relation til artiklen, men også et bredere perspektiv i forhold til vores kliniske hverdag, da der er plads til drøftelser, som går udover artiklens specifikke fokus. Det giver en refleksion over egen og andres praksis i relation til emnerne. Derudover får vi læst flere artikler og øvet os i at diskutere og vurdere dem.

Perspektivering til andre specialer

Såfremt andre ønsker at starte en journal club, er her et par praktiske råd:

- Det er ikke nødvendigt at kalde det en journal club, da det kan virke for akademisk for nogle. "Artikelgennemgang" kan synes lettere tilgængeligt for flere
- Artiklen behøver ikke være en engelsk forskningsartikel; Danske artikler, fx fra relevante fagblade, kan være et godt udgangspunkt - især for nybegyndere
- Deltag gerne, selv uden forberedelse, da man gennem andres diskussioner kan få udbytte og bidrage klinisk ud fra erfaring
- Sørg for ledelsesopbakning, da nogle har fleksibel patientkalender, mens andre må koordinere med leder eller kolleger for at deltage
- I større specialer som diabetes og hjerte-kar-sygdomme, hvor flere er ansat samme sted, kan fysisk fremmøde til artikelgennemgang være en mulighed

Referencer

1. Short E, Akers L, Callahan EA, Cliburn Allen C, Crespo-Bellido M, Deuman K, et al. The Role of Registered Dietitian Nutritionists within Food Is Medicine: Current and Future Opportunities. *Journal of the Academy of Nutrition and Dietetics*. 2025;125(8):1075-1084.
2. Kistler B, Avesani CM, Burrowes JD, Chan M, Cuppari L, Hensley MK, et al. Dietitians Play a Crucial and Expanding Role in Renal Nutrition and Medical Nutrition Therapy. *Journal of Renal Nutrition*. 2024;34(2):91-4.
3. Pradhan N, Kerner J, Campos LA, Dobre M. Personalized Nutrition in Chronic Kidney Disease. *Biomedicine*. 2025;13(3):647.
4. Notaras S, Galea L, Lee P, Mak M, Lambert K, Makris A. The association between dietetic consultation and time to dialysis for patients attending a pre-dialysis clinic: A retrospective cohort study. *Asian Pacific Society of Nephrology*. 2020;25(5):390-7.
5. Notaras S, Howell M, Howard K, Makris A. Health Service Costs for a Predialysis Dietetic Clinic: A Retrospective Cost Analysis Study. *Journal of Renal Nutrition*. 2022;32(2):199-206.
6. Murofushi K, Badaracco C, County C, Gonzales-Pacheco D, Silzle C, Watowicz R, Moloney L. Implementation Science in Evidence-based Nutrition Practice: Considerations for the Registered Dietitian Nutritionist. *Journal of the Academy of Nutrition and Dietetics*. 2021;121(7):1392-400.
7. McGlacken-Byrne SM, O'Rahelly M, Cantillon P, Allen NM. Journal club: old tricks and fresh approaches. *Archives of Disease in Childhood: Education & Practice Edition*. 2020;105(4):236-41.

Fysisk journal club, da gruppen "Kliniske Diætister Nefrologi" var samlet til årsmøde i september i år. Forfatterens eget foto.

